

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

- העותרים:**
1. חסן אבו עסלה
  2. מוחמד חמאד
  3. חאמד אלאטרש
  4. מדחת אבו טיר
  5. אחמד מוחמד אבו טיר
  6. מוחמד פוקה
  7. חליל עמרה
  8. חזר דבש
  9. אברהים חסין אבו טיר
  10. האגודה לזכויות האזרח

נגד

המשיבה: עיריית ירושלים

נוכחים:

ב"כ העותרים עו"ד נסרין עליאן, עו"ד טלי ניר
ב"כ המשיבה עו"ד שמואל שפט

פרוטוקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10 **ב"כ העותרים, עו"ד עליאן:** אכן העותרים מברכים על צעדי המשיבה לשיפור המצב
11 ברחובות. מדובר באחת הבעיות הבולטות בשכונה שהם 19 רחובות שלא מקבלים שירות
12 כלל. יש טענות לגבי חלוקת השקיות; וכן לגבי מכולות האשפה שאינן תקינות; בעיה חמורה
13 בעיית המזיקים וכלבים משוטטים; וגם לבעיית הניקוי והטאטוא של הרחובות וכן הדברת
14 מזיקים ברחובות. אלו ראשי הפרקים.
15 לעניין אשפתונים, רק אתמול עודכנו האשפתונים באשפה ולא כפי שנרשם בעיקרי הטיעון.
16 מגישה עותק של עיקרי הטיעון המתוקן. אנו תוזרים על עיקרי הטיעון. לעניין 19 הרחובות
17 אופיים הטופוגרפי לא אופייני רק לרחובות. המשיבה מוצאת פתרונות כמו הצבת
18 טרקטורים. אמנם היא מצהירה כי מתכוונת להוסיף עוד שני טרקטורים עד סוף 2010 אך
19 לא מהווה פתרון לשנה זו. העותרים מסופקים מתי זה יבוא ליישום לאור הבטחות קודמות.
20 ביחס להיתר הבנייה, מאז תוכנית המתאר שמאושרת בשכונות מ-1999 יותר ויותר תושבים
21 פונים לקבלת היתרי בניה. במסגרת קבלת היתרי הבנייה התושבים מחויבים בתשלום היטל
22 תברואה עוד בטרם קבלת ההיתר. באופן כללי אין החובה של המשיבה לספק את השירות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

1 מותנית בכל תנאי סף לתנאי סף של הרחוב או לקיום שירות התברואתי. החובה היא כללית
2 בלשון החוק. המשיבה מצד אחד לא פורצת רחובות בתכנית הסטטוטורית בתכנית המתאר.
3 לא יכולה מצד אחד לא לתת שירות ומצד שני לא יכולה להתעלם קיומם של רחובות זמניים
4 בשטח, כשהיא בעצמה אף סללה חלקה ולא נותנת בהם שירות כלל. לגבי הפתרון שהמשיבה
5 מציעה לעניי חלוקת שקיות ב-19 הרחובות, אנו שמחים כי שינתה עמדתה שרואה זאת
6 כאמצעי לפתרון. יחד עם זאת, החלוקה שמתבצעת כיום ברחובות אינה מספקת את הצורך.
7 גם משפחות שמקבלות את השקיות הכמות לא מספיקה את הצורך שלהן. גם 80%
8 מהמשפחות לא מקבלות חלוקת שקיות דהיום. יוצא שרק 20% מתוך המשפחות מקבלות
9 שקיות. הצורך לא מסופק. מה גם שהעותרים חותרים לפתרון כולל של הבעיה שבה השקיות
10 האלו הן צד אחד כפתרון ולצידו צריך לבוא פתרון של איסוף שקיות הזבל ולא רק בריכוזן
11 בבית המשפחות, כפי שמתבצע בעולם המערבי וזאת בתיאום עם המשפחות. בעיה מרכזית
12 נוספת וחמורה הוא עניין ניקוי וטאטוא של הרחובות. מדובר ברחוב ראשי אחד. לגבי עובד
13 הניקיון, הוא אמנם הוכנס לרחובות לאחר בקשות חוזרות ונשנות אולם עקבותיו נעלמו
14 לאחר שהוכנס ב-2009. רק עכשיו לאחר הגשת העתירה שב לעבוד ברחובות. ההבטחות הללו
15 מורכבים בהיערכות כוללת בכלל השירות בעיר, אינה יכולה להוות תשובה לעותרים מכיוון
16 שמדובר בהליך למידתי ארוך שיכול להירכש תקופה ארוכה. לגבי מיכלי האשפה, לא נעלה
17 את מספרם המדויק. מה שחשוב הוא האיכות ולא דווקא הכמות. המיכליות אינן תקיפות
18 וצריך להחליפן. פיזורם בשכונות גם לקוי. בעיה חמורות אחרונה – בעיית הכלבים
19 המשוטטים והמזיקים. לא ראינו בכתב התשובה התייחסות לעניין זה וכן לחולדות
20 שמסתובבות בשכונות וגורמים סבל רב לתושבים. אך לכלבים המשוטטים נראה כי השירות
21 הוטרינארי עשה מעשה ולכן זה מחזק את טענתנו שצריך לחזק את הנקודה. לגבי בניית
22 מתקני האשפה, אמנם אנו שמחים שהמשיבה רואה לנכון לבנות את מתקני האשפה.
23 מסקירה ראשונית שנעשתה נראה כי אפשר לבנותם. יחד עם טיפול פורה וכנה נוכל ליישם
24 את הדבר הזה. נקודה אחרונה היא אשפתונים. אמנם נעשה סיור יחד עם המתכנן האורבאני
25 של המתכנן הקהילתי והוצבעו הנקודות להתקנתם. איני יודעת את מספרם. נציין כי 15
26 אשפתונים לכל השכונות אינם מספקים.
27 **לשאלת בית המשפט** – לעניין סירוב התושבים במספר רחובות להציב מכולת אשפה (נספח
28 ז' לתשובה), משיבה: מבדיקה בשטח נמצא כי הצבת מכליות ברחובות הללו תשבש את
29 התנועה לאור זה שמדובר ברחובות צרים. התנגדות התושבים הוא לאור הניסיון הרע. זה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

- 1 קרוב לבתים ובצמוד לכניסות. התושבים לא רוצים לחיות עם הריח של האשפה. בעקבות
2 העתירה וגם קודם לכן, יחד עם מר צבר שהוא מנהל הנפה של האזור מטעם העירייה, היו
3 כמה וכמה סיורים באזור. כל השינויים נכנסו רק לאחר הליך מיצוי ההליכים.
4
- 5 **ב"כ המשיבה**: אנסה לדייק ולהאיר את מה שקורה בירושלים. בשכונות כמו בית ישראל
6 במאה שערים יש רחובות שבהם משאיות לא יכולות להיכנס. גם שם הפתרון הוא בהצבת
7 מכולות במקומות הקרובים לרחובות הראשיים שאי אפשר להיכנס אליהם. נניח מקומות
8 כמו בית הכרם, שיש רחוב שאין אליו כניסה למכולות, אז אנשים מעבירים אשפה למקומות
9 מרוחקים יותר. הניסיון ככל האפשר הוא ליתן שירות יותר טוב. זה לא נכון שלא ניתן
10 שירות. עובדה שיש מכולות במקומות הללו. במצב העתידי, ברחובות שיש מעברים ציבוריים
11 גם בעתיד לא תוכלנה משאיות להיכנס לשם. בפירוט של קצין התחבורה, דיבר על כלי רכב
12 כלשהם ולא רק משאיות.
13
- 14 **מר. ציון שטרית, מנהל אגף התברואה בעירייה**: יצא מכרז לטרקטורונים. אנו מזמינים
15 שניים. בלי קשר לעתירה, למכרז הנייל כבר יצאנו אליו. המכרז נכשל ולכן אנו מפרסמים
16 אותו מחדש. לו לא היה נפסל היו כבר טרקטורים. בחלק מהרחובות האלה גם אם יהיו
17 טרקטורים תהיה בעיה להיכנס בשל ההיבטים הבטיחותיים. יש סקירה של קצין הבטיחות.
18 כשהיו שני הטרקטורים היא תהיה כמו שאנו פועלים בשכונות אחרות. היכן שיוכלו להיכנס
19 יעשה איסוף ליד בתי התושבים. כך נעשה במקומות האחרים. לצורך העניין נעשה הגבלה
20 לעיר העתיקה. שם כאשר עוברים ליד הבית האנשים מוציאים את השקית מן הבית ישר
21 לטרקטורים. התכיפות לאיסוף היא 3 פעמים בשבוע, בדומה לתדירות שנעשית בכל העיר.
22 מרכזיים מסחריים יום יום. זה מה שנעשה ומה שיעשה. שני טרקטורונים יספיקו לעניין זה
23 בוודאי. איני יודע לומר את הרחובות שלא יהיה בהם פינוי. העניין מצריך בדיקה.
24
- 25 **ב"כ המשיבה**: נתנו תגובה בכתב התשובה שלנו. התוצאה של הדבר הזה הוא כי המכלית
26 תהיה בחוף ואח"כ בהסכמה הוחזר למכליות פתוחות. אין ספק שצריך שני צדדים על מנת
27 לפתור את הבעיה. העירייה והתושבים ביחד. התחושה שלנו בעירייה היא כי מציבים ברח'
28 מס' 18 מכולות ולאחר מכן הם סולקו רק כי לא היה נוח למישהו שיהיו שם מכולות. הבעיה
29 לא תיפתר ללא שיתוף פעולה. התחושה היא בעיית השריפה. גם חלק מתוך זה שכנראה לא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

1 מייחסים חשיבות לרכוש הציבורי. קיבלנו דווח ממפקח ענפה הוא לא בהכרח כי המיכל
2 מלא. זה אומר שגם האמצעים של הרשות הם מוגבלים כדי שנוכל למצות אותם בתקציב
3 המוגבל. לגבי תכניתנו לגבי החלפת מכולות ישיב מר שיטריית.
4

5 מר ציון שיטריית: כלי אצירה זמן החיים שלהם הוא 5-7 שנים. בעבר הוצבו מיכלי אשפה
6 לפלסטיק שעלותם יותר מ-1300 ש"ח למיכל. בגלל הנזקים הוחלפו גם למיכלי מתכת. גם
7 המיכלים הקטנים (עגלות) בנפח של 5.5 קוב הוחלפו כולם לנפחים של 8 קוב 8,000 ליטר
8 ו-10,000 ליטר. כדי לאפשר יותר נפח של אצירה. לפעמים שורפים אותם. אנו יודעים את
9 המצב בשטח. זה לא נכון רק לגבי השכונה הזו אלא לכל השכונות בעיר. יש עוד מקומות
10 שבהם כלי האצירה נשרפים. לפי היכולות שלנו זה עשוי לקחת שנה או יותר. אנו בוודאי לא
11 בכל שכונה ששורפים הולכים ומחליפים. אין לנו את היכולות לא מבחינת תפעול ולא
12 מבחינת התקציב. אכן היה עובד ניקיון והיתה תקופה שהיתה הפסקה של היערכות העובד
13 בשכונה מכיוון שחלה ולא היה את מי להציב במקומו. אולם מזה 5 חודשים-חצי שנה העובד
14 חזר למקום ועובד באופן סדיר וכן רכב הטאטוא המכאני. החוסר קיים בעוד הרבה שכונות
15 אחרות. אנו בוחנים תכנית עירונית לטיפול אחר בטאטוא הידני. במסגרת התכנית הזו לא
16 יכול להיות. אז גם השכונות האחרות יבוא השינוי, אם וכאשר יתבצע. התקינה בכל
17 השכונות, לצורך השוואה ניקח את גילה שיש בה מעל 45,000 תושבים. יש שם 6 עובדים. כאן
18 כ-15,000 תושבים יש עובד אחד.
19

20 ב"כ המשיבה: לעניין המכולות ולעניין הטיפול של העירייה בדברים. גם העותרים מודעים
21 לתהליך. מדובר על כמות מסוימת של כלי קיבול. דובר על כמות של 100 קוב נוסף ממה
22 שפנו במיכלים הראשונים בעירייה. מפקח ענפה הסביר לי שהוא פגש את מר איהאב ובכל
23 מקום שנפגש עמו מקום שביקש ממנו להוסיף מכולות הוא אוסיף. כשנשאל אם יש מקום
24 נוסף להוסיף הושב לו שאין מקום כזה. זה אומר כי גם התמונות שהוגשו מראות כי נעשו
25 שינויים. היו מקומות של מיכלים של ליטר או 900 סמ"ק והפכו ל-8 קוב. כל הטיפול נראה
26 אחרת מבחינה זו.
27

28 ב"כ העותרים: העותרים עצמם הם ועד ההנהלה של המינהל הקהילתי, ולכן מר זין איהאב
29 שהוא המנהל האורבאני של המינהל הקהילתי הוא הדמות שציין חברי, נעשו סיורים עם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

1 מנהל ענפה. כל הדברים הללו נעשו בעקבות העתירה. אנו מתכוונים על מה שנעשה. כפי
2 ששאלתי יש צורך במקומות נוספים שיוצבו מיכליות.

3
4 ב"כ המשיבה: הבעיה שקיימת, בשונה ממקומות אחרים הוא התחושה, כי המינהל
5 הקהילתי לא מייצג את התושבים. באילו ממקומות אחרים היה לנו פרטנר הדבר היה יותר
6 טוב.

7
8 מר ציון שטרית: עוד 4-5 חודשים יהיה לנו מכרז בתוקף.

9
10 ב"כ המשיבה: כרגע אין טרקטורונים שאפשר להשתמש בהם. למיטב ידיעתי יש טרקטורים
11 שמנוצלים במקומות אחרים.

12
13 עו"ד ניר: אם אפשר להתייחס ליותר מעובד ניקיון אחד. לשקול את בחירת סוג המכולות.
14 יש היום מכולות קטנים עם נפח גדול. צריך לעשות אולי יותר הסברה. יש מה לעשות כדי
15 לקבל את הנושא. וכן בנושא הדברה, נאמר כי נעשית הדברה רק במקומות סגורים, אך
16 תופעה של מזיקים בשכונה. לא יכול להיות ששכונה תופקר. מצב המשיבה נאמר כי הם לא
17 מבצעים.

18

20

החלטה

21 כעולה מתשובת העירייה, כמו גם מעיקרי הטיעון והדיון שהתקיים לפני היום, חלו שינויים
22 במצב התברואה ואיסוף האשפה בשכונות הרלבנטיות, למן הגשת העתירה ועד לעת הזו.
23 חלק מן הבעיות באו לכאורה על פתרון. יחד עם זאת, כעולה מעיקרי הטיעון, יש עדיין
24 סוגיות שלא זכו לפתרון. הדבר גם עולה במידה מסוימת מעמדת העירייה עצמה שהודיעה
25 בתשובה לחלק מהטענות בעתירה, כי הדברים יבואו על פתרונם רק בעתיד. כך למשל, בכל
26 הקשור ברכישת טרקטורונים לשם פינוי האשפה מן הרחובות בעלי התנאים הטופוגרפיים
27 הייחודיים שבמקום.

28 במצב דברים זה ונוכח הנכונות שהובעה ע"י שני הצדדים במהלך הדיון לפני, לקדם את
29 העניין ע"י הידברות ושיתוף פעולה, שיכלול מגעים עם נציגות התושבים תוך תיחום מדויק

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

2 בספטמבר 2010

עת"מ 10-05-36345 אבו עסלה ואח' נ' עיריית ירושלים

1 של הבעיות המצריכות פתרון והצעות לפתרון, ראוי הוא לאפשר לבעלי הדין פרק זמן נוסף
2 על-מנת לקדם את הפתרונות שהוצעו ולבוא בדברים.
3 בהמשך לכך, תוגש לבית המשפט עד ליום 1.11.10 הודעה משלימה מטעם בעלי הדין, הן
4 באשר לשינויים שאירעו, והן באשר להמשך הטיפול בעתירה. במסגרת התייחסות המשיבה
5 לנדון, תבוא גם התייחסות והעדכון באשר לאותם עניינים שצוין בתשובה שהם מצויים
6 בשלבי טיפול מתקדמים. אשר לאותם עניינים שבמועד הרלבנטי טרם יושלם הטיפול בהם,
7 תימסר הודעה לעניין הסדרי הביניים שבדעת המשיבה לאמץ עד השגת הפתרון המוצע על-
8 ידה.

9
10
11
12
13
14

ניתנה והודעה היום, כ"ג באלול תש"ע, 02/09/2010, במעמד הנוכחים.

יגאל מרזל, שופט

15